

Teorije facilitacije

Općenito

Teorija facilitacije (**facilitation theory**) ponekad zvana olakšano učenje (**facilitative teaching**), je **humanistički pristup učenju** koji se razvio tijekom 1980-ih od strane utjecajnog američkog psihologa **Carl Rogers** i drugih te je najbolje opisana njegovim riječima:

- *“Mi znamo ... da iniciranje takve vrste učenja ne počiva na vještinama poučavanja vođe, njegovom akademskom znanju o tom području, njegovom planiranju nastave, korištenju audio-vizualnih pomagala, programiranom učenju koji koristi, njegovim prezentacijama i predavanjima, obilju knjiga, iako svaka od tih sastavnica može u jednom trenutku biti iskorištena kao važni izvor. Ne, važnost facilitacije učenja temelji se na određenim osobinama stavova koje postoje između facilitatora (**facilitator**) i učenika.”¹⁾*
- *“Ne možemo direktno naučiti drugu osobu; možemo samo **facilitirati** njegovo učenje.”²⁾*

Što je teorija facilitacije?

Rogersovo prvo područje interesa je bila psihologija i psihoterapija gdje je od 1940-ih počeo primjenjivati *klijentu usmjerenu terapiju* (**client-centered therapy**) koja promovira stajalište pomaganja ili savjetovanje (**counsel**) klijenta gledajući problem iz njegove perspektive. U drugoj polovici 1960-ih počinje primjenjivati sličan pristup na procese edukacije i učenja. Njegova početna vjerovanja su bila da su ljudi po prirodi dobri i zdravi te da sva živa bića nastoje što bolje iskoristiti svoje postojanje (*tendencija samoaktualizaciji*) (**the actualizing tendency**)).

U svom radu Rogers se oslanja na dvije vrste učenja³⁾ koje su otkrili prijašnji teoretičari⁴⁾:

- **učenje napamet (rote learning)**, misleći na besmisleno zapamćivanje činjenca, i
- **eksperimentalno učenje (experimantal learning)** iz svakodnevnog života, koje ima značenje i osobnu važnost. Ono je rezultat prirodne znatiželje i prepoznate važnosti naučenih materijala često stečenih tokom ili barem facilitirane tijekom učenikove aktivne participacije u procesu učenja te često samoinicirane (**self-initiated**). Ovakvu vrstu znanja je teško prenijeti drugima.

Rogersova teorija vidi učitelje kao ključne u procesu učenja, ali ne kao hodajuće udžbenike koji reproduciraju svoj sadržaj, već kako facilitatore učenja (**facilitator of learning**). Facilitiranje se odvija kroz učiteljev stav tijekom privatnog odnosa sa učenicima. Rogers navodi tri kvalitete stava neophodne za vršenje facilitacije (u savjetovanju i edukaciji). Takozvane *temeljne uvjete* (**core conditions**)⁵⁾:

- **Istinitost.** *“To znači da je on [učitelj] **svoj**, a ne da negira sebe.”⁶⁾* The teacher has to be a real person **aware of his feelings** and able to communicate them appropriately, no matter how exactly does he feel. He should not be just a role in the play of education, *“”a faceless embodiment of a curricular requirement or a sterile tube through which knowledge is passed from one generation to the next.”⁷⁾*

- **Cijenjen, prihvatljiv, povjerljiv.** Ovo se odnosi na učiteljevu **brigu za studente** i njegovu prihvaćanje studentskih osjećaja (onih koji daju potporu učenju, ali i onih koji ometaju učenje). Povjerenje i cijenjenost te sposobnosti kao ljudskog bića.
- **Empatija.** Empija znači biti u mogućnosti *staviti se u tuđu kožu*. To znači da učitelj može razumijeti učenikovo gledište procesa učenja i njegovih reakcija. Naglasak je stavljen na *razumijevanje*, a ne na *osuđivanje* ili *procjenjivanje*.

Ostali učiteljevi zadaci uključuju uspostavljanje ugodne atmosfere u učionici. Samim time dolazi do facilitiranja učenja i stjecanja novih ideja reduciranjem mogućih negativnih efekata vanjskih faktora. Facilitirani učitelji trebao bi biti otvoren za nove ideje, slušati učenike, obraćati pozornost na odnos koji ima sa učenicima kao i na sadržaj materijala koji predaje, ohrabrivati učenike da preuzmu odgovornost za svoje učenje i akcije te da samoocjenjivanje bude najviši oblik ocjenjivanja. Također bi trebao koristiti **povratnu informaciju od učenika** za daljnja poboljšanja.

Ipak, učitelj ne može cijeli proces edukacije obaviti sam. Učinkovitost procesa edukacije ovisi i o učenicima. Kako bi doprinjeli svom vlastitom učenju oni bi trebali biti:

- **svijesni o uvjetima facilitacije** provedenih u njihovu korist,
- **svijesni da problem** koji će naučiti bude stvaran, relevantan i značajan
- **motivirani**, jer je motivacija, prema Rogersu, tendencija prema samoaktualizaciji prisutna kod svih zdravih pojedinaca

Ako su zadovoljeni svi uvjeti,

- *"učenje postaje život, i to vrlo važan život. Učenik je na putu, ponekad uzbuđen ponekad u dilemi, da postane biće koje uči i mijenja se."*⁽⁸⁾

What is the practical meaning of facilitation theory?

Rogers' theory, as stated, has rather clear implementation goals, yet they are not always so easy to introduce to the classroom. Establishing a close contact with the students, getting to know them and offering them empathy and support requires a great amount of effort from teachers, who mostly ignore this side of educational process and orientate only on knowledge they are supposed to pass on to the students.

Some of Rogers' Advice for implementing the the *core conditions* are the following⁽⁹⁾:

- **Realness.** Being real does not mean to release all the frustrations and anger on the students. That kind of teacher should not be in the classroom at all. **"The attitudes being expressed in being real must be attitudes of respect, warmth, caring, liking and understanding."** The teacher must not pretend to be all-knowing and perfect, since the students know that can't be the truth.
- **Acceptance.** Teachers should **prize all students** not for their positive/negative characteristics, but because they are all valuable human beings. This prizing can manifest as listening to what students are saying, but not necessary as listening to evaluate, but **listening** to learn his **ideas, thoughts** and **feelings**. Students need to feel free to explain their thoughts. Prizing can also manifest through responding to what the students say.
- **Empathy.** Empathy enables teacher to understand the reasons that led the student to certain behavior or an answer, but also to understand his emotional situation that needs to be solved in

order to enable significant learning.

Reported positive results of Rogers' theory in practice include: fewer disciplinary problems in the classroom, better knowledge and IQ test scores, usage of higher levels of thinking, fewer acts of vandalism, positive self-regard, increase in creativity and other.¹⁰⁾

Criticisms

Rogers' theory is criticized for similar reasons as other humanist theories: doubtful claim about the inherent human goodness, and willingness to learn.

Keywords and most important names

- **facilitation theory, facilitative teacher, realness, acceptance, empathy**
- [Carl Rogers](#)

Bibliography

Rogers, Carl R. The Interpersonal Relationship in the Facilitation of Learning. In Humanizing Education: The Person in the Process. Ed. T. Leeper. National Education Association, Association for Supervision and Curriculum Development, p1-18. 1967.

[Patterson, C. H. Carl Rogers and Humanistic Education. In Foundations for a Theory of Instruction and Educational Psychology, Chapter 5. Harper & Row, 1977.](#)

[Theories of learning: Holistic learning theory. Oxford Brookes University. Retrieved March 22, 2011.](#)

Read more

[Rogers, Carl R. Freedom to Learn: A View of What Education Might Become. Columbus, Ohio: Charles E. Merrill Publishing Company, 1969.](#)

[Smith, M. K. Carl Rogers and informal education, the encyclopaedia of informal education. 1997 - 2004.](#)

1)

[Rogers, C. Freedom to Learn. 1969.](#)

2)

[Rogers, C. On becoming a person. Boston: Houghton Mifflin. 1961.](#)

3)

[Patterson, C. H. Carl Rogers and Humanistic Education. In Foundations for a Theory of Instruction and Educational Psychology, Chapter 5. Harper & Row, 1977.](#)

4)

See for example Ausubel's [Assimilation Theory](#)

5) , 6) , 7) , 8) , 9)

Rogers, Carl R. The Interpersonal Relationship in the Facilitation of Learning. In Humanizing Education: The Person in the Process. Ed. T. Leeper. National Education Association, Association for Supervision and Curriculum Development, p1-18. 1967.

¹⁰⁾

Aspy, D., Roebuck, F. Our research and our findings. In: Rogers, C. R. Freedom to learn: a view of what education might become, p. 199-217. Columbus, OH, Charles E. Merrill, 1969. Cited by Zimring, Fred. Carl Rogers. Prospects: the quarterly review of comparative education 24, no. 3/4: 411-422, 1994.

From:

<https://learning-theories.org/> - **Learning Theories**

Permanent link:

https://learning-theories.org/doku.php?id=hr:instructional_design:facilitation_theory&rev=1386883165

Last update: **2023/06/19 15:49**

